

Eskader Lilla Bält 2019

Klockan är någonstans efter midnatt i Ærøskøbings gästhamn. På grillplatsen under tak, i skydd för kvällens intensiva åskskurar, sitter ett gäng glada svenska seglare och sjunger med i Kim Larsens och Gasolins "Lille du". Det är avslutningsmiddag för en av Västskärsregionens eskaderseglingar sommaren 2019.

Vi träffades redan i mitten av maj i Kryssarklubbens lokaler i Långedrag. Då presenterade eskaderledarna Henry och Eva den rutt som skulle ta oss via Lilla Bält till målet - den Sydfynska övärlden. Vi fick veta mer om vad eskader innebär, köpte eskader- och klubbflaggor och noterade ner allehanda tips om vad som behövde packas ned. Totalt var åtta båtar anmälda och den 10 juli skulle vi samlas i Hals. Så såg planen ut.

Planen ändras redan innan vi kommer iväg. Eftersom det visar sig att alla redan befinner sig i närheten av Hals, där den gemensamma seglingen ska starta, så enas vi om att starta en dag tidigare. Allt för att utnyttja väder och vind på bästa sätt på de längre sträckorna som inleder rутten.

Vi är sju segelbåtar med 14 personer ombord och det är en erfaren och brokig skara seglare. Somliga har seglat långt, väldigt långt. Andra fort, väldigt fort. Vissa väldigt mycket och hela livet och några av oss mest på semestern. Flera har gått i dessa vatten innan, till Tyskland, Norge och vissa ännu längre. Men - de flesta visar sig vara eskaderrookies. Det, och mycket annat lär vi oss om varandra vid första skepparmötet i Hals där vi också enas om målet - att ha roligt ihop!

Rутten, den tänkta, är totalt cirka 210 sjömil. Det tar inte många minuter på första skepparmötet förrän nya öar dyker upp bland förslagen till strandhugg. Den Sydfynska övärlden vimlar av vackra små sandidyller, här finns ca 50 öar varav 15 är bebodda. Så om bara de små hamnarna har plats enas vi om att byta ut eller lägga till en och annan hamn till den föreslagna rутten.

När eskadern drar fram passerar vi i ungefärlig ordning Hals, Grenå, Mårup (Samsø), Tunø, Endelave, Juelsminde, Skærbæk, Assens, Faaborg, (några går till Lyø och Drejø). Slutligen återsamlas vi på Ærø för avslutning i den ljuvliga och översvallande vackra danska byn Ærøskøbing, som sägs vara den bäst bevarade 1700-talsbyn i hela Europa. Här finns gott om färggranna korsvirkeshus med rikt utsmyckade dörrar och vid husen växer stockrosor längs grändernas kullerstensgator.

Eskaderlivet då? Jämfört med att segla på egen hand innebär det att du har en gul flagga på akterstaget som förkunnar att du är med i en eskader. Väl i hamn har du alltid ett glatt gäng att umgås med om du vill. Du har oftast (om du är morgontrött) några som kommer in i hamn före dig, som har kollat att alla får plats och redan vet var all nödvändig service finns när du glider in vid lunchtid. Skepparmötet är en daglig halvtimme som ägnas åt morgondagens vind, väder, vägval och eventuella reflektioner kring dagens segling. Varje besättning har dessutom på förhand lottats till att vara hamnvärdar för en hamn var, vilket i praktiken innebär att vi fixar något kul som inträffar efter det dagliga skepparmötet. Så, förutom att lära känna våra seglarvänner bättre och bättre för varje kväll, har vi lärt oss en hel massa vi inte visste om dansk kultur, geografi, design, segling, omöjliga knopar och historia. Detta har vi serverats via musik-quiz, tipsrundor, restaurangbesök och historiska vandringar. När vädret tillät, vilket det gjorde alla kvällar, gick grillen varm. Speciellt den gasolgrill som besättningen på Berine glatt lånade ut. Enda undantaget var i Assens där middagen avnjöts på en förnämlig restaurang med enbart lokala råvaror på menyn. De möblerade snabbt om för att göra plats för hungriga seglare som behövde vila upp sig efter en krävande poängkubb organiserad av Vegas besättning.

Som en av nybörjarna i eskadersegling ger vi här lite smakprov på vad vi lärt oss:

- Vill du ha en bra plats i populära hamnar när säsongen och vädret är på topp: gå och lägg dig tidigt, gå upp tidigt, gå ur hamn tidigt och gå in i hamn tidigt.
- Kolla djupmätaren. Noga. Ofta. Man kan fastna i sanden på alla möjliga ställen så att läsa sjökort och följa uppmuddrade kanaler är att rekommendera. Och kör man fast, t ex i hamnen, är det väldigt bra att ha en hel eskader med kompisar som glatt drar loss dig.
- Danska hamnar har i regel segelklubbar som har de mest fantastiska små klubbstugor, fullt utrustade kök, rent och snyggt och bara att låna för oss gästseglare när hamnavgiften är betald.

- Dansk öl blir bara bättre och bättre ju längre söderut du kommer.
- Danska vatten har ström. Mest motström faktiskt. Ta det med i beräkningen när du planerar din rutt. Det går nästan alltid minst en knop saktare vilken kurs du än går på.
- På söndagar är det lukket, till och med på restauranger trots högsäsong och att du befinner dig på en av de mest besökta öarna i den Sydfynska övärlden. Söndag=lukket.
- De danska hamnarna har ett smidigt sätt att ta betalt för hamnavgiften, oftast ett kort som laddas och ditt konto debiteras för hamnavgift samt det du har förbrukat i form av service när kortet vid avfärd returneras i betalautomaten i hamnen.
- Långa aktertampar är bra att ha. Som når tur och retur till aktern då det är pålar i nästan alla hamnar vi besöker. Långa tampar gör livet lättare när man ska ut från sin plats och delar påle med grannbåtar.
- Grilltaktik. Vänta tills någon annan har grillat klart (tipstack till besättningen på Desirée) – då slipper du inte bara rodda med egen kol utan får oftast perfekt glöd. Det visar sig att varje hamn har en väl tilltagen, välordnad och vanligtvis välbesökt grillplats.
- Ser det fullt ut i hamnen när du kommer? Inte då. Det betyder oftast bara att det konventionella sättet att förtöja på ersätts av diverse kreativa sätt att få in lika många till i hamnen. Hamnkaptenen i Endelave visste hur man fyller en hamn, alla får plats – seså, kläm ihop er bara!
- Eskaderledarna är vår sambandscentral. På eskader får man välbehövlig VHF-praktik. Vi pratar med varandra på kanal 72. Det fungerar fint, bara man kommer ihåg att slå på VHF-apparaten... tänk på att mobilen inte är med i matchen när du är mitt på Kattegatt.
- Till de mer udda inslagen av lärdomar hör hur man blir av med vilda bin som bestämt att den gula livbojen på din båt är ett bra ställe att svärma på. Några av oss beskådar hur kapten på Desirée med lämpligt bekämpningsmedel jagar bort ovälkomna hyresgäster i fullt sjöställ och med myggnät runt huvudet.
- Solen skiner i Danmark och det är kanske inte bara en slump. Den Sydfynska övärlden har ett fantastiskt klimat och hör till de platser i Danmark som får flest soltimmar.

Det känns som att vi känner varandra ganska väl när vi sitter där under taket i Ærøskøbings gästhamn och sjunger till dansk rock från 70-talet på hög volym. Vi har nått vårt mål - vi har haft fantastiskt kul! Och med full flexibilitet i planeringen så lyckades vi även ta oss dit vi skulle, vissa med liggedagar, andra utan. Alla i sin takt med hissade segel och ett strålande humör.

Anne-Cathrine Hartmann, besättning på Lova

Startfält i Lilla Bält-eskader 2019

Jörgen och Gittan på Sinkadus, Arcona 400

Bernt och Irene på Berine, Maxi 909

Anders och Ann på Coquette, XP 33

Håkan och Anne-Cathrine på Lova, Arcona 38

Henrik och Eva på Desirée, Arcona 36

Anders och Eivor på Vega, Comfortina 32

Henry och Eva på Harmoni, Hallberg Rassy 34